

Valtuustokysymys Kv 12.9.2022 Cederlöf ruotsinkielisestä intervallihoidosta/Fullmäktige fråga om intervallvård på svenska

Valtuustokysymys ruotsinkielisestä intervallihoidosta/Fullmäktige fråga om intervallvård på svenska

Ilman omaishoitoa monet sairaat, dementoituneet tai vammaiset ihmiset tarvitsisivat hoitopaikan sairaalassa tai hoitokodissa. Omaishoitajien työn ansiosta ihmiset, jotka eivät tule toimeen ilman apua, voivat asua omassa kodissaan. Omaishoitajilla on lain mukaan oikeus pitää vapaata ja tämä toteutuu usein intervallihoidolla. Intervallihoidossa asiakas otetaan lyhyeksi ajaksi palveluasuntoon ympärivuorokautiseen hoitoon.

Espoossa on noin 50 ruotsinkielistä perhettä, jossa yli 65-vuotias on omaishoidon piirissä. On siis selvää, että ruotsinkieliselle intervallihoidolle on tarvetta. Tällä hetkellä Espoossa ei kuitenkaan järjestetä ruotsinkielistä intervallihoidoa - tietojen mukaan sitä ei ole järjestetty pitkään aikaan. Kaupunki ei myöskään tarjoa mahdollisuutta käyttää ruotsinkielisiä palveluita lähikunnissa. Ainoa vaihtoehto ruotsinkielisille espoolaisille on siis viedä omainen intervallihoidon suomenkieliseen palvelukotiin.

Monille ruotsinkielisille omaishoidon asiakkaille ruotsi saattaa olla ainoa kieli, jota he puhuvat. Ainakin yhdessä tapauksessa ruotsinkielinen perhe on jäänyt ilman lakisääteistä palvelua kielen takia. Hoidettava on dementoitunut, eikä puhevaikeuksien ja suomen kielen osaamattomuuden vuoksi pärjää suomenkielisessä intervallihoidossa. Koska perheelle on tarjottu ainoastaan suomenkielistä intervallihoidoa, perhe ei ole voinut käyttää oikeuttaan omaishoitovapaisiin. Keskusteluissa kaupungin edustajan kanssa on välittynyt asenne, että suurin osa ruotsinkielisistä asiakkaista tulee toimeen suomeksi, joten ruotsinkielisille palveluille ei katsota olevan tarvetta.

Nykyinen tilanne on ristiriidassa lain kanssa. Omaishoidon tuesta annetun lain 4 §:n mukaan omaishoitajalla on oikeus vähintään kahteen tai joissain tapauksissa kolmeen vapaapäivään kuukaudessa. Kuten muutakin hoitoa, myös intervallihoidon sovelletaan kielilain vaatimuksia. Kielilain mukaan viranomaisten on oma-aloitteisesti huolehdittava siitä, että yksityishenkilön kielelliset oikeudet toteutuvat käytännössä. Omaishoitajan tärkeän työn helpottamiseksi ja alan lainsäädännön noudattamiseksi intervallihoidon tulee toimia sekä suomeksi että ruotsiksi.

Tällä valtuustokysymyksellä pyytäisimme vastaukset seuraaviin kysymyksiin:

Miten Espoo omalta osaltaan voi varmistaa, että ruotsinkieliset espoolaiset saavat ruotsinkielistä intervallihoidoa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella 1.1.2023 lähtien?

Onko kaupunki tehnyt mitään ruotsinkielisen intervallihoidon tarpeen selvittämiseksi?

Onko selvitetty, voisivatko ruotsinkieliset espoolaiset saada ruotsinkielistä intervallihoidoa lähikunnassa, esimerkiksi Kauniaisissa?

Fullmäktige fråga om intervallvård på svenska

Utan närståendevård skulle många personer som är sjuka, dementa eller lever med en funktionsnedsättning behöva en vårdplats på sjukhus eller serviceboende. Tack vare närståendevårdarnas insats kan människor som inte klarar sig utan hjälp bo kvar i sitt eget hem. Närståendevårdare har rätt till avlastning och den förverkligas ofta genom intervallvård. Vid intervallvård tas den som vårdas in för ett kort avsnitt på ett serviceboende med heldygnsomsorg.

Intervallvården är för många närståendevårdare oundgänglig för att de ska ha kraft att vårda sin anhöriga dygnet runt. Inom närståendevården för över 65-åringar i Esbo finns omkring 50 svenskspråkiga familjer. Det är klart att det finns ett behov av svenskspråkig intervallvård. För närvarande ordnas det ändå ingen som helst intervallvård på svenska i Esbo. Enligt uppgifter har det inte på länge ordnats intervallvård på svenska. Det finns heller ingen möjlighet att använda svenskspråkiga tjänster i närliggande kommuner. Det enda alternativet för svenskspråkiga Esbobor har varit att föra den anhöriga för intervallvård till ett finskspråkigt serviceboende.

För många av närståendevårdens svenskspråkiga klienter kan svenskan vara det enda språket de behärskar. Åtminstone i ett fall har en svenskspråkig familj blivit utan den lagstadgade servicen på grund av språket. Personen som vårdas är dement och på grund av hans begränsade kommunikationsförmåga samt bristande finskakunskaper klarar hen sig inte i finskspråkig intervallvård. Då endast finskspråkig intervallvård erbjudits har familjen inte kunnat utnyttja sin rätt till intervallvård. I diskussioner med stadens representanter har attityden verkat vara den att de flesta svenskspråkiga klienter klarar sig på finska och därmed anses det inte finnas ett behov att ordna tjänster på svenska.

Det rådande läget är lagstridigt. Enligt 4 § i lagen om stöd för närståendevård har en närståendevårdare rätt till minst två eller i vissa fall tre dygn ledig tid per kalendermånad. I likhet med annan vård gäller språklagens krav också intervallvården. Enligt språklagen ska myndigheterna i sin verksamhet självständigt se till att individens språkliga rättigheter förverkligas i praktiken. För att underlätta närståendevårdarnas viktiga arbete och för att följa lagstiftningen på området måste intervallvården fungera på både finska och svenska.

Med denna fullmäktige fråga önskar vi undertecknade få svar på följande frågor:

Hur kan Esbo verka för att svenskspråkiga Esbobor får intervallvård på svenska i Västra Nylands välfärdsområde fr.o.m. 1.1.2023?

Har staden gjort någonting för att utreda behovet av intervallvård på svenska?

Har det utretts huruvida svenskspråkiga Esbobor kunde få svenskspråkig intervallvård i någon närliggande kommun, exempelvis Grankulla?

Espoossa 12.9.2022

Karin Cederlöf, valtuutettu/fullmäktige, SFP

Pentikäinen Aulikki

Puntila Päivi

Karimäki Johanna

Gestrin Christina

Keisteri-Sipilä Elli

Portin Anders
Nores Mia
Kilpijoki Kerttu-Liisa
Kivekäs Liisa
Laiho Mia
Gästrin Eva-Lena
Vehmanen Emma-Stina
Ruoho Veera
Nieminen Pinja
Laakso Ville
Granberg Fred
Hietanen-Tanskanen Ira
Elo Tiina
Nevanlinna Risto